

Andreas Nissen under restaureringen af den store skibsmodel til Århus Domkirke.
Andreas Nissen during restoration of the large shipmodel for Aarhus Cathedral.

Andreas Nissen 1916 – 1992

I 1992 døde tidligere toldkontrollør Andreas Nissen i Varde 76 år gammel. Andreas Nissen var kendt af alle modelinteresserede for det fineste arbejde, der er præsteret i Danmark.

Nissen, som han præsenterede sig i telefonen, var født i Farris i 1916, men flyttede tidligt til Vamdrup med sine forældre, der var landbrugere. Han fik alligevel en forærlighed for søfarten, og han elskede når forældrene tog ham med til Kolding, så skulle han ned på havnen og se på de finse sejlskibe, der lossede tømmer.

Allerede som 6-årig fik han fat i tegningerne til en lystbåd, og da bedstefaderen var tømrer, var der adgang til et værksted med ordentligt skarpt værktøj. Dette blev starten på en karriere, der kom til at strække sig over 70 år.

Efter en henvendelse fra Fiskeri- og Søfartsmuseet i Esbjerg påbegyndte Nissen i 1958 en model af Hjertingkanen. Denne model blev begyndelsen til en større leverance af modeller til museet, et arbejde der strakte sig over en årrække.

Senere kom en henvendelse fra museet i Nordby på Fanø, hvorfra man bestilte en model af et fanø-skib. Det blev til et meget langt samarbejde, idet Nissen til museet byggede et større antal modeller af de skibstyper, der havde sejlet fra Fanø. Und-

taget var dog en model af en evert, som blev bygget af en nær ven.

Kronen på værket i det store arbejde til museet var de to store modeller af Sønderho og Nordby. Dette arbejde tog 3 år.

Selv kom jeg i kontakt med Nissen, da han indberettede et nyt kirkeskib til museets kirkeskibsarkiv. Det blev altid indberettet med beskrivelse og fotos, og et restaureret skib blev indberettet med fotos og en rapport over udført arbejde. Jeg skulle senere finde ud af, at dette var kendetegnende for Nissens grundighed.

Efter at have talt sammen i telefon nogle gange, inviterede Nissen mig til Varde for at se på en igangværende model, og vi skulle desuden til Fanø og se hans modeller på museet der.

Det var en imponerende samling jeg fik at se, og det var åbenbart, at det arbejde der blev udført på Nissens værksted, var af meget høj kvalitet.

Det viste sig, at han havde to værksteder. Det ene lå i kælderen, og var til træ- og metalarbejde. Det var her maskinerne stod, her alle de perfekte fittings blev fremstillet. I stue-etagen lå så hans maler/riggerværksted. Det var her man blev inviteret ind, og det var først under mit sidste besøg i 1992, at jeg "fik lov til" at komme i kælderen. Jeg kan ikke sige om værkstedet i kæl-

deren var lukket land for “uvedkommende”, men jeg tror det. Men at få lov til at komme ind i dette kælderværksted var som en åbenbaring. Der var et væld af små maskiner, som Nissen selv havde udviklet og fremstillet. Disse præcisionsmaskiner kunne løse alle de opgaver, som andre modelbyggere har kæmpet med i årevis. Sammen gennemgik vi teorien i bygningen af et modelskib, og Nissen “afslørede” nogle af sine hemmeligheder, som han havde udviklet gennem årene. Det var en fantastisk oplevelse at få indblik i hans verden.

Nissen havde en enestående teoretisk viden om skibe, som satte ham i stand til at arbejde med modeller fra alle tidsperioder.

Alt praktisk arbejde var resultat af års udvikling og sprudlende teknisk snilde, blandet med perfektionisme og en stærk uvilje mod middelmådighed. Ingen detalje var for lille til at blive udført korrekt.

Andreas Nissen var en uhyre flittig modelbygger, og omkring 75 modeller blev det til gennem årene, deriblandt den store model af orlogsskibet ELEFANTEN, der idag står på rådhuset i Tønder.

Desuden 8 nye kirkeskibe til kirkerne i Mosevrå, Vejrup, Starup, Kollerup, Roust Høje, Kølør, Hjerting og Horne, og desuden en model til en kirke på Lofoten. Dertil kommer restaurering af 25 kirkeskibe over hele landet, deriblandt den meget krævende opgave med den store model fra Århus Domkirke.

Handels- og Søfartsmuseet fik gennem årene 4 modeller.

Andreas Nissens store talent og uhyre flid som modelskibsbygger har sat varige spor.

Jes Kroman